

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 9C/197/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613222519
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Semanová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2014:7613222519.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudkyňa JUDr. Stanislava Semanová, v právnej veci žalobkyne: P. P., F. X.XX.XXXX, T. D., J. XX, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Ľudová 14, Košice, IČO: 47234466 proti žalovanému: S. A. Ž. H.I., I.J., G. X, P., IČO: 31690904, právne zastúpenom Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Užhorodská 21, IČO: 47231785, o zrušenie rozhodcovského rozsudku takto

rozhodol:

Súd r u š í rozsudok rozhodcovského súdu Arbitrážny súd Košice so sídlom Alžbetina 41, Košice vydaný v konaní vednom pod sp. zn. 3C/382/2012 dňa 19. 1. 2012.

Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyňi na účet jej právneho zástupcu trovy konania vo výške 693,82 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaná je povinná zaplatiť na účet tunajšieho súdu súdny poplatok z návrhu vo výške 99,50 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 10.7.2013 sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 3C/382/2012 zo dňa 19.1.2012. V návrhu uviedla, že uvedeným rozsudkom bola zaviazaná k zaplateniu žalovanému dlžnej pohľadávky vo výške 104,83 eur a k náhrade trov konania vo výške 276,- eur. Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, nebola individuálne dojednaná. Rozhodcovskou doložkou tak, ako je uvedená v poistenie zmluve, došlo k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa, pre ktorého je výhodnejšie a hospodárnejšie zúčastniť sa pojednávania na súde v obvode jeho bydliska, než konania pred rozhodcovským súdom vzdialeným stovky kilometrov od jeho bydliska. Spotrebiteľ nemal možnosť zmluvu nijako upraviť, keďže bola vopred naformulovaná. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe štatútu a procesných pravidiel, ktoré mu neboli známe. V zmluve absentuje dohoda a pravidlá o výbere rozhodcu. Konanie pred rozhodcovským súdom je pre spotrebiteľa prísnejšie a to pre kratšiu lehotu na podanie odporu proti rozhodcovskému rozsudku, preto, že na odpor sa prihliadne až po zaplatení poplatku za odpor, neexistujú možnosti oslobodenia spotrebiteľa od platenia poplatkov, konanie prebehlo len na základe písomnosti predložených žalobcom. Spotrebiteľ okrem toho, že nemôže ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, nemá prakticky žiadnu možnosť v rámci dvojinštančného konania žiadať o preskúmanie rozhodnutia.

Na pojednávaní žalobkyňa uviedla, že na uzatvorenie poistnej zmluvy so žalovaným ju oslovil p. P. J. uzavretím zmluvy súhlasila. P. P. ju následne navštívil u nej doma, priniesol poistnú zmluvu a všeobecné poistné podmienky. Vysvetlil jej, koľko bude platiť poistné a na čo všetko sa poistenie vzťahuje. Poistnú zmluvu, ako aj poistné podmienky podpísala. Po určitej dobe si poistenie rozmyslela

a zaslala žalovanému žiadosť o zrušenie zmluvy. Po niekoľkých rokoch dostala poštou rozhodcovský rozsudok, pričom predtým jej nebola zaslaná žiadna upomienka. Ďalej uviedla, že pred podpísaním poistnej zmluvy a všeobecných poistných podmienok jej bolo vysvetlené len to, na čo sa poistenie vzťahuje a bola jej oznámená výška mesačného poistného. Zmluvu ani všeobecné poistné podmienky pred tým, než ju navštívil p. P. nemala k dispozícii. Pred podpisom zmluvy túto si prečítala. Nečítala však všeobecné poistné podmienky. Prehlásila, že o žiadnom rozhodcovskom súde nevedela. Pred podpisom zmluvy a všeobecných poistných podmienok jej nebolo vysvetlené, že tieto obsahujú rozhodcovskú doložku, ani čo to vlastne znamená.

Svedok D. P.L. uviedol, že žalobkyňu navštívil u nej v domácnosti, kde jej boli vysvetlené podmienky uzavretia poistnej zmluvy. Žalobkyňu vysvetlil, aké druhy poistenia je možné so žalovaným uzavrieť, dobu poistenia, výšku poistného plnenia, výšku mesačného poistného, možnosti zániku poistenia. Hneď pri tejto prvej návšteve žalobkyňou bola aj podpísaná poistná zmluva. Poistná zmluva bola vyplnená priamo na mieste, teda u žalobkyne na základe údajov, ktoré oznámila. Pred podpisom mala žalobkyňa možnosť si túto zmluvu prečítať a taktiež mala možnosť prečítať si všetky listiny, ktoré okrem zmluvy podpisovala. Ďalej uviedol, že počas doby, kedy pracoval u žalovaného sa mu nestalo, aby klient odmietol podpísať ďalšie listiny, ktoré boli predložené spolu s poistnou zmluvou. Ako sprostredkovateľ poistenia absolvoval dvakrát školenie a preskúšanie. Školenia sa netýkali rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky a teda pokiaľ ako sprostredkovateľ uzatváral zmluvy s klientmi, tento pojem klientom ním nebol vysvetlený.

Žalovaný sa na pojednávania vo veci nedostavil. Doručenie predvolania žalovanému mal súd riadne preukázané, lehota na prípravu na pojednávanie bola u neho zachovaná. Súd podľa § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v neprítomnosti žalovaného.

Súd vykonal dokazovanie, oboznámil sa s listinnými dôkazmi a to rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 3C/382/2012 s doručenkou o jeho prevzatí žalobkyňou, návrhom na začatie rozhodcovského konania, upovedomením o začatí konania pred rozhodcovským súdom, poistnou zmluvou, Záznamom o požiadavkách a potrebách klienta, Všeobecnými poistnými podmienkami, Dodatkom č. 2 k Všeobecným poistným podmienkam, čestným prehlásením, vyjadrením NBS k odbornej otázke, oznámením o zániku poistenia, poverením na výber rozhodcovského súdu a výkon rozhodcovského konania, sylabusom vstupného školenia výlučných sprostredkovateľov poistenia, osobnou kartou VSP a zistil tento skutkový stav:

Rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 3C/382/2012 zo dňa 19.1.2012 vydaným Arbitrážnym súdom Košice bola žalobkyňa zaviazaná zaplatiť žalovanému sumu 104,83 eur a nahradiť trovy konania vo výške 276,-eur. Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia rozhodcovský súd sa zaoberal svojou právomocou vo veci rozhodnúť a dospel k záveru, že jeho právomoc je daná. V odôvodnení konštatuje, že z písomného poverenia žalobcu z 1.1.2009 resp. z časti XV. predložených poistných podmienok vyplýva, že poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov uvedený súd. Z osobitných dojednaní vyplýva, že rozhodcovská doložka bola krytá samostatným podpisom žalovaného (v tomto konaní žalobkyne), ktorý nebol povinný ju v rámci zmluvy ako celku podpísať. Žalovaný mal možnosť zmluvnú podmienku neprijat' bez toho, aby to ovplyvnilo zvyšok poistného vzťahu, mal teda možnosť úpravu časti XV. poistných podmienok úplne vylúčiť. Na základe toho posúdil rozhodcovský súd rozhodcovskú doložku ako platnú. Rozhodcovská doložka neobsahuje ustanovenia, ktoré by mali žalobcu (v tomto konaní žalovaného) zvýhodňovať a tým spôsobiť nerovnováhu vo vzájomnom vzťahu v neprospech žalovaného.

Rozhodcovský súd tak rozhodol na základe návrhu žalovaného v tomto konaní zo dňa 2.1.2012, ktorým sa domáhal od žalobkyne v tomto konaní zaplataenia istiny 104,83 eur poukazujúc na časť XVII ods. 7a Všeobecných poistných podmienok t.j. titulom nákladov poisťovne vynaložených na uzavretie poistenia. Za účelom prejednania a rozhodovania všetkých sporov medzi žalovaným a tretími subjektmi z právnych vzťahov, kde bola dojednaná rozhodcovská doložka alebo rozhodcovská zmluva, ktorej zmluvnou stranou bol žalovaný, najmä pokiaľ ide o vzťahy medzi poisťovňou a jej klientmi, žalovaný poveril Arbitrážny súd Košice, poverením zo dňa 1.1.2009.

Uvedený rozhodcovský rozsudok prevzala žalobkyňa do vlastných rúk dňa 21.6.2013, čo je zrejme z doručenky predloženej rozhodcovským súdom. Rozhodcovský rozsudok č. 3C/382/2012 zo dňa 19.1.2012 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27.6.2013.

Dňa 29.8.2007 bola medzi žalobkyňou a žalovaným uzatvorená poisťná zmluva č. XXXXXXXXXXXX so začiatkom poistenia dňa 30.8.2007 a koncom poistenia dňa 30.8.2017. Zmluva v závere obsahuje vyhlásenie osoby, ktorá poisťnú zmluvu uzatvorila (žalobkyne), že bola oboznámená so Všeobecnými poisťnými podmienkami pre životné poistenie, ktoré sú súčasťou tejto poisťnej zmluvy. V deň uzavretia poisťnej zmluvy bol so žalobkyňou spísaný Záznam o požiadavkách a potrebách klienta, ktorý bol žalobkyňou podpísaný a ktorý obsahuje vyjadrenie klienta k otázke, či ešte niečo k produktu, ktorý navrhol sprostredkovateľ poistenia chce vysvetliť, doplniť, dojednať. Odpoveď na uvedenú otázku žalobkyňi je uvedená záporne.

Všeobecné poisťné podmienky žalovaného, ako súčasť poisťnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, v časti XV. s názvom Rozhodcovské konanie obsahujú rozhodcovskú doložku, kde podľa bodu 1 tohto článku, poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovské konanie sa zásadne riadi zákonom č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších doplnkov s výlukami a odchylnou právnou úpravou vykonanou týmto článkom, štatútom rozhodcovského súdu a jeho rokovacím poriadkom. Podľa bodu 2 uvedeného článku pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. S uvedeným vyjadruje poisťník súhlas svojim podpisom na týchto všeobecných poisťných podmienkach.

Za všeobecnými poisťnými podmienkami, ktoré boli podpísané žalobkyňou dňa 29.8.2007 sú uvedené Osobitné zmluvné dojednania k poisťnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX, kde podľa bodu 2 poisťník a poisťovňa vyjadrujú svojim podpisom vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti všeobecných poisťných podmienok. Osobitné zmluvné dojednania sú podpísané žalobkyňou dňa 29.8.2007.

Podľa oznámenia o zániku poistenia, žalobkyňa doručila žalovanému dňa 9.10.2007 žiadosť o zrušenie poisťnej zmluvy, na základe čoho došlo k zániku poistenia ku dňu 18.10.2007.

Žalovaný predložil súdu Dodatok č. 2 k Všeobecným poisťným podmienkam zo dňa 15.12.2008. Podľa článku 1 tohto dodatku sa časť XV. Všeobecných poisťných podmienok dopĺňa o ods. 9, v zmysle ktorého uvedenú časť môže poisťník v lehote 30 dní od podpisu poisťnej zmluvy individuálne odmietnuť bez toho, aby tým bol dotknutý alebo akýmkoľvek spôsobom podmienený zvyšok poisťného vzťahu. Odmietnutie musí byť vykonané písomne a doručené poisťovni najneskôr v 30. deň od podpisu poisťnej zmluvy poisťníkom.

Dňa 23.10.2013 sprostredkovateľ poistenia medzi účastníkmi konania D. P. podpísal čestné prehlásenie, že pred uzavretím poisťnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX odborne, riadne a úplne informoval a poučil poisťníka o všetkých aspektoch poistenia, osobitne o celom obsahu poisťných podmienok, osobitných dojednaniach a o význame jednotlivých ustanovení v poisťných podmienkach. Poisťník poučeniu a informáciám porozumel a nechcel nič ďalšie vysvetliť. Z Osobnej karty výlučného sprostredkovateľa poistenia D. P. bolo zistené, že menovaný sa zúčastnil školenia organizovaného žalovaným v termíne od 2.4.2007 do 10.4.2007, ktoré ukončil záverečnou skúškou.

Podľa vyjadrenia NBS zo dňa 10.10.2012 Smernica Rady 93/13/EHS sa týka nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách a poisťných zmlúv sa dotýka v 19. odôvodnení, podľa ktorého hodnoteniu nekalého charakteru podmienok nemožno podriaďovať poisťné zmluvy, ktorých podmienky jasne definujú alebo popisujú poisťné riziko a zodpovednosť poisťovateľa. Ak poisťovňa poskytujúca poistenie právnej ochrany je pri splnení podmienok podľa § 828a ods. 3 Občianskeho zákonníka povinná uzavrieť s klientom rozhodcovskú zmluvu, má prípadné efektívne rozhodnutie sporu v rozhodcovskom konaní vplyv na inkasné náklady súvisiace s poistením, a tým aj na výpočet poisťného.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ,

použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 40 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy.

Podľa § 40 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Poistná zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania dňa 29.8.2007, o nároku z ktorej rozhodoval rozhodcovský súd, je spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Z poisťnej zmluvy je zrejme, že žalovaný ako poisťovateľ konal v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z Obchodného registra. Žalobkyňa je spotrebiteľom, keďže uzatvorila zmluvu ako fyzická osoba. Z predloženej poisťnej zmluvy, ani rozhodnutia rozhodcovského súdu nie je zrejme, aby žalobkyňa pri uzatváraní poisťnej zmluvy konala v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Pre spotrebiteľské zmluvy je pritom charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačenej tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Týka sa to aj predmetnej veci, pretože poisťná zmluva bola vyplnená na vopred pripravenom predtlačenej tlačive, do ktorého boli len vpísané údaje týkajúce sa žalobkyne.

Žalovaný v konaní namietal nesplnenie procesných podmienok na rozhodnutie v tejto veci tunajším súdom. Vzhľadom na vyššie uvedené vo veci ide o spor, ktorý má svoj základ v spotrebiteľskej zmluve a návrh bol podaný žalobkyňou ako spotrebiteľom. Miestna príslušnosť tunajšieho súdu je daná podľa § 88 ods. 2 posledná veta za bodkočiarkou O.s.p. účinného od 1.1.2012. O námietke miestnej nepríslušnosti tunajšieho súdu na toto konanie bolo rozhodnuté uznesením sp. zn. 9C/197/2013-163 zo dňa 2.12.2013. Ku prednosti kompetencie rozhodcovského súdu pred kompetenciou všeobecného súdu podľa § 106 ods. 1 O.s.p., je potrebné uviesť, že predmetom tohto konania je zrušenie rozhodcovského rozsudku, pričom podľa ustanovenia § 40 zákona č. 244/2002 Z.z. je na uvedené konanie daná právomoc všeobecnému súdu. Táto právomoc všeobecného súdu na rozhodovanie v uvedenej veci je daná bez ohľadu na to, či zo strany účastníkov rozhodcovského konania bol alebo nebol daný odpor proti rozhodcovskému rozsudku. Žalobca tiež poukázal na neurčitosť a nezrozumiteľnosť žalobného petitu v návrhu na začatie konania. Súd mal za to, že žalobný petit tak, ako bol uvedený žalobkyňou v návrhu na začatie konania je určitý a zrozumiteľný. Je z neho zrejme, čoho sa žalobkyňa domáha, ktorý konkrétny rozhodcovský rozsudok žiada zrušiť. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že v konaní boli pre rozhodovanie vo veci tunajším súdom splnené všetky procesné podmienky konania.

Žalobkyňa sa podaným návrhom na začatie konania domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu neplatnej rozhodcovskej doložky. Návrh na začatie konania bol z jej strany podaný v zákonom stanovenej lehote 30-tich dní, čo je zrejme z toho, že predmetný rozhodcovský rozsudok bol žalobkyňi doručený dňa 21.6.2013 a návrh na začatie konania bol na tunajšom súde podaný dňa 10.7.2013.

Vykonaným dokazovaním má súd za to, že návrh bol podaný zo strany žalobkyne dôvodne. Dôvodom zrušenia rozhodcovského rozsudku sp. zn. 3C/382/2012 je skutočnosť, že rozhodcovský súd rozhodol vo veci na základe neplatnej rozhodcovskej doložky.

Rozhodcovská doložka, na základe ktorej rozhodcovský súd rozhodol, je súčasťou všeobecných poistných podmienok. Konkrétne je uvedená v článku XV. všeobecných poistných podmienok s názvom Rozhodcovské konanie a v osobitných zmluvných dojednaniach. Je tak súčasťou dlhého neprehľadného textu písaného malými písmenami a splyva s ostatnými podmienkami uvedenými vo všeobecných poistných podmienkach. Podľa rozhodcovskej doložky všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská doložka tak znemožňuje poistenému -spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Tým mu je ako spotrebiteľovi odobratá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Uvedeným rozhodcovská doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Význam rozhodcovskej doložky v porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je totiž osobitý a to z dôvodu, že táto rieši otázku kto v prípade sporu bude rozhodovať o právach a právom chránených záujmoch vyplývajúcich zo zmluvy. Cieľom rozhodcovskej doložky tak, ako je formulovaná v danom prípade je dosiahnuť, aby všetky prípadné spory medzi zmluvnými stranami boli prejednané výlučne rozhodcom a tým znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na Smernicu Rady č. 93/13/EHS, ktorá uvádza niektoré nekalé podmienky vo svojej prílohe, kde podľa písm. q/ bod 1 tejto prílohy neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane. Podľa toho je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov z akejkoľvek spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka je tak poukazujúc na citované ustanovenie § 54 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou a teda je neplatná. Keďže rozhodcovská doložka v danej veci núti spotrebiteľa podrobiť sa v prípade sporu výlučne rozhodcovskému konaniu je aj v rozpore s dobrými mravmi a teda je neplatná aj podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Už len vzhľadom na uvedené skutočnosti je preto možné konštatovať, že rozhodcovský súd založil svoju právomoc na neplatnej rozhodcovskej doložke a preto bolo potrebné rozhodcovský rozsudok č. 3C/382/2012 zrušiť.

Súd má tiež za to, že predmetná rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná. Žalovaný v konaní poukázal na osobitné zmluvné dojednania, ktoré žalobkyňa samostatne a slobodne podpísala. V prvom rade súd poukazuje na to, že žalovaný nepreukázal skutočnosť, aby bola žalobkyňa riadne

oboznámená so všeobecnými poistnými podmienkami. To, že žalobkyňa všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednania podpísala ešte neznamená, že žalobkyňa sa skutočne mala možnosť s týmito podmienkami aj oboznámiť. Všeobecné poistné podmienky, ale aj osobitné zmluvné dojednania sú písané malými písmenami, obsahujú množstvo právnickej terminológie. Je nemožné, aby žalobkyňa ako priemerný spotrebiteľ mala možnosť si ich prečítať a aby pochopila ich text v krátkej dobe, bez možnosti sa s nimi vopred riadne oboznámiť. Uvedené je zrejme z toho, že všeobecné poistné podmienky a osobitné zmluvné dojednania boli žalobkyňou podpísané v deň uzatvorenia poistnej zmluvy resp. spolu s poistnou zmluvou, keďže je v nej výslovne uvedené, že jej súčasťou sú všeobecné poistné podmienky. Na uvedenom nemení nič skutočnosť, že žalobkyňa podpísala samostatne aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na rozhodcovskú doložku, ktoré sú len pokračovaním predtlačeneho formulára poistných podmienok. Osobitné zmluvné dojednania pod číslom 01/2007 tak nemajú charakter individuálne dojednanej zmluvnej podmienky.

Za dôkaz o individuálnosti dojednanej rozhodcovskej doložky nemožno považovať ani Záznam o požiadavkách a potrebách klienta k predmetnej poistnej zmluve, keďže v danom prípade opäť ide o predtlačенý formulár, kde žalobkyňa nemala na výber možnosť individuálne dohodnúť jeho obsah. V Zázname sa rozhodcovské konanie pritom spomína len v jednej vete, podľa ktorej v prípade vzniku sporov vyplývajúcich zo sprostredkovania poistenia je možné na ich mimosúdne vyrovnanie využiť inštitút rozhodcovského konania. Vyjadrenie klienta t.j. žalobkyne v závere tohto Záznamu sa týka produktu poistenia a nie vysvetlenia rozhodcovského konania resp. rozhodcovskej doložky.

Zo strany žalovaného nebolo preukázané ani jeho tvrdenie, že žalobkyňa ako spotrebiteľka mala možnosť odmietnuť podpísať rozhodcovskú doložku bez toho, aby tým bol dotknutý zmluvný vzťah, táto skutočnosť nevyplýva zo zmluvy, ani zo Všeobecných poistných podmienok a ani z Osobitných zmluvných dojednaní. Čo sa týka Dodatku č. 2 k Všeobecným poistným podmienkam, tieto neboli doručované klientom žalovaného, ale len zverejnené na jeho internetovej stránke. Okrem toho Dodatok č. 2 bol vydaný žalovaným 15.12.2008, pričom k zániku poistného vzťahu medzi účastníkmi došlo dňa 18.10.2007 t.j. dávno pred vydaním uvedeného Dodatku. Žalovaný v konaní teda nepreukázal ani tú skutočnosť, že žalobkyňa mohla uzavretie rozhodcovskej doložky vylúčiť, resp. zmeniť obsah tohto zmluvného dojednania, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalovaného (§53 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

Z obsahu spisu nevyplýva skutočnosť, aby žalobkyne bol vysvetlený význam rozhodcovskej doložky a aby mala následne možnosť výberu. Žalobkyňa uvedenú skutočnosť poprela. Skutočnosť, že žalobkyne pred podpisom zmluvy a poistných podmienok vrátane osobitných zmluvných dojednaní pojem a význam rozhodcovskej doložky vysvetlený nebol vyplýva aj z výpovede svedka - sprostredkovateľa poistenia, ktorý za žalovaného so žalobkyňou poistnú zmluvu uzavrel. Svedok bol pritom pred svedeckou výpoveďou súdom riadne poučený v zmysle § 126 O.s.p. o tom, že je povinný vypovedať pravdu, nič nezamlčovať, ako aj o trestných následkoch krivej výpovede. Ani čestné prehlásenie svedka zo dňa 23.10.2013 nepreukazuje skutočnosť, že žalobkyňa bola o rozhodcovskej doložke riadne poučená. Za dôkaz toho, že pojem rozhodcovskej zmluvy resp. doložky bol žalobkyne vysvetlený súd nepovažuje ani Osobnú kartu výlučného sprostredkovateľa poistenia, ktorá obsahuje len skutočnosť, kedy sprostredkovateľ sa zúčastnil školenia a záverečnej skúšky a ani sylabus vstupného školenia výlučných sprostredkovateľov poistenia, kde rozhodcovské konanie je spomenuté len v súvislosti s obsahom Všeobecných poistných podmienok.

Rozhodcovská doložka tak, ako je uvedená vo všeobecných poistných podmienkach je neplatnou aj z dôvodu, že subjekt, ktorý má rozhodovať v rozhodcovskom konaní je oprávnený určiť výlučne žalovaný. Uvedené taktiež spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov rozhodcovského konania v neprospech spotrebiteľa. V prípade takého výberu, ktorý nie je dohodou oboch strán, totiž zvlášť vznikajú pochybnosti o neobjektívnosti rozhodovania v rozhodcovskom konaní. V danej veci sa rozhodcovské konanie uskutočnilo na rozhodcovskom súde podľa výberu žalovaného bez toho, aby tento výber mala žalobkyňa možnosť akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť.

Žalovaný poukázal vo svojom vyjadrení na devätnáste odôvodnenie Smernice 93/13/EHS, v zmysle ktorého, podľa žalobcu, spod vecného rozsahu Smernice o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sú vyňaté zmluvné podmienky v poistných zmluvách. Súd má za to, že devätnáste odôvodnenie Smernice č. 93/13/EHS možno aplikovať iba na poistné vzťahy a nie na časť poistných

zmlúv a všeobecných poisťných podmienok, ktoré obsahujú zmluvné dojednania o rozhodcovskej doložke. Preto poisťná zmluva v časti týkajúcej sa podmienok rozhodcovskej doložky podlieha preskúmaniu súdu v zmysle smernice č. 93/13/EHS, ale aj v zmysle všeobecných ustanovení § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka.

Poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že rozhodcovská doložka v článku XV. Všeobecných poisťných podmienok a osobitných zmluvných dojednaniach je neprijateľnou podmienkou a teda absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou vzhľadom na jej rozpor s ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a ustanoveniami Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ako aj vzhľadom na rozpor s dobrými mravmi. Rozhodcovský súd preto nemohol rozhodnúť na základe tejto doložky a nemal právomoc vo veci konať. Súd preto návrhu žalobkyne vyhovel a predmetný rozhodcovský rozsudok zrušil.

Po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku súd v zmysle § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, bude pokračovať v konaní vo veci návrhu žalovaného podaného na rozhodcovskom súde z dôvodu, že k zrušeniu rozhodcovského rozsudku došlo z dôvodov podľa § 40 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní. Skutočnosť, že všeobecný súd bude v tomto konaní pokračovať vyplýva priamo zo zákona a preto nebolo potrebné uvedené vysloviť vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Žalobkyňa v žalobnom návrhu žiadala o odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku sp. zn. 3C/382/2012. O odklade vykonateľnosti bolo už súdom právoplatne rozhodnuté uznesením sp. zn. 9C/197/2013-161 zo dňa 2.12.2013.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 149 ods. 1 O.s.p., ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

O trovách konania rozhodol súd podľa citovaného ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. V konaní bola úspešná žalobkyňa a preto súd zaviazal žalovaného nahradiť jej trovy konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia určených podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Hodnota jedného úkonu právnej služby bola určená podľa § 11 ods. 1 uvedenej vyhlášky t.j. v sume 60,07 eur. Právny zástupca vyčíslil trovy právneho zastúpenia vo výške 1 097,67 eur. Žalobkyni bola priznaná náhrada trov za tieto úkony právnej služby, ktoré súd považoval za účelne vynaložené:

- príprava a prevzatie zastúpenia dňa 26.6.2013 (§ 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky v znení platnom do 30.6.2013),
- podanie žalobného návrhu dňa 8.7.2013 (§ 13a ods. 1 písm. c/),
- účasť na pojednávaní dňa 3.9.2013 (§ 13a ods. 1 písm. d/),
- písomné vyjadrenie zo dňa 17.9.2013 týkajúce sa veci samej (§ 13a ods. 1 písm. c/),
- účasť na pojednávaní dňa 27.11.2013 (§ 13a ods. 1 písm. d/),
- vyjadrenie k odvolaniu proti zamietnutiu návrhu na prerušenie konania zo dňa 17.1.2014 (§ 13a ods.2 písm. b/),
- písomné vyjadrenie zo dňa 12.9.2014 týkajúce sa veci samej (§ 13a ods. 1 písm. c/),
- účasť na pojednávaní dňa 12.12.2014 (§ 13a ods. 1 písm. d/),

t.j. spolu odmena spolu vo výške 450,53 eur (sedem úkonov krát 60,07 eur plus jeden úkon 30,04 eur). Trovy právneho zastúpenia ďalej pozostávajú z režijného paušálu (§ 15 písm. a/) za päť úkonov v roku 2013 vo výške po 7,81 eur a tri úkony v roku 2014 vo výške po 8,04 eur t.j. spolu režijný paušál vo výške 63,17 eur.

Odmena a režijný paušál neboli priznané za dva vyúčtované úkony a to vyjadrenie zo dňa 2.9.2013, ktoré sa v spise nenachádza a vyjadrenie k návrhu na prerušenie konania zo dňa 29.11.2013, keďže na takéto vyjadrenie žalobkyňa vyzvaná nebola.

Cestovné na pojednávania na tunajšom súde za cestu Košice - Spišská Nová Ves a späť bolo priznané vo výške cestovného vlakom t.j. 8,- eur za jednu cestu tam a späť t.j. 24,- eur za tri cesty na pojednávania. Cestovné bolo priznané vo výške za cestu motorovým vozidlom z dôvodu, že zo strany právneho

zástupcu žalobkyne nebola preukázaná potreba nevyhnutnosti použitia motorového vozidla, ako aj vzhľadom na pomerné časté vlakové spojenie Košice - Spišská Nová Ves.

Trovy ďalej pozostávajú z náhrady straty času (§ 17 ods. 1) za 4 polhodiny za jednu cestu Košice - Spišská Nová Ves a späť (jedná cesta vlakom trvá 1 hodinu) po 13,01 eur, t.j. 52,04 eur, za cestu na tri pojednávania náhrada straty času predstavuje 156,12 eur.

Spolu trovy právneho zastúpenia tak predstavujú sumu 693,82 eur (odmena 450,53 eur plus režijný paušál 63,17 eur plus cestovné 24,- eur plus náhrada straty času 156,12 eur).

Podľa § 2 ods. 2 veta prvá zákona č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.

Žalobkyňa je pre toto konanie oslobodená od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Z.z. a súd jej návrhu vyhovel. Z tohto dôvodu súd zaviazal žalovaného zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania. Výška súdneho poplatku bola určená podľa položky 1 písm. b/ sadzobníka súdnych poplatkov t.j. vo výške 99,50 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach /§ 42 ods. 3 O.s.p./ uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napadá, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov)